

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.174/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 27 maart 2003 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorstel van bijzonder decreet "houdende wijziging van artikel 73 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen" (Parl. St., Vl. Parl., 2002-03, nr. 1596-1), heeft op 31 maart 2003 het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

"door de nabijheid van de federale parlementsverkiezingen. In het voor advies voorgelegde voorstel van bijzonder decreet wordt immers bepaald dat een Vlaams minister die zich verkiesbaar stelt bij de verkiezingen voor een andere assemblee, van rechtswege ontslagnemend is. Bovendien stellen de indieners voor om het bijzonder decreet met terugwerkende kracht in werking te laten treden op 1 januari 2003".

*

* *

2. Binnen de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORSTEL

3. Het voor advies voorgelegde voorstel van bijzonder decreet beoogt de invoeging in artikel 73 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen van een nieuw lid. Volgens de voorgestelde bepaling is een lid van de Vlaamse regering van rechtswege ontslagnemend door het enkele feit dat het zich verkiesbaar stelt voor de verkiezingen van een andere wetgevende assemblee dan het Vlaams Parlement.

.../...

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP
EN HET VLAAMSE GEWEST

4. Overeenkomstig artikel 121, § 1, eerste lid, van de Grondwet staat het aan de federale bijzondere wetgever om de samenstelling en de werking van o.m. de Vlaamse regering te bepalen.

In beginsel is de decreetgever dus niet bevoegd om een voorstel aan te nemen, dat betrekking heeft op het mandaat van lid van de Vlaamse regering.

Dit zou slechts anders zijn, indien de aangelegenheid behoort tot die waarvoor de bijzondere wetgever, met toepassing van artikel 123, § 2, van de Grondwet, een constitutionele autonomie heeft verleend aan de bijzondere decreetgevers.

5. De indieners van het voorstel beogen de voorgestelde regeling in te voegen in artikel 73 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Die bepaling komt voor in titel III, hoofdstuk III, afdeling 2, dat handelt over de werking van de gemeenschaps- en gewestregeringen. Uit die optie van de indieners zou afgeleid kunnen worden dat zij ervan uitgaan dat de voorgestelde regeling zelf betrekking heeft op de werking van de Vlaamse regering.

Indien die kwalificatie correct zou zijn, zou het Vlaams Parlement op grond van artikel 49, § 1, van de bijzondere wet bevoegd zijn om een regeling als de voorgestelde aan te nemen. Het desbetreffende decreet zou dan, overeenkomstig artikel 35, § 3, van de bijzondere wet, met een bijzondere meerderheid aangenomen moeten worden.

De Raad van State is evenwel van oordeel dat de voorgestelde regeling niet de werking van de regering betreft.

Het voorstel bevat integendeel een regeling in verband met de samenstelling van de Vlaamse regering. Het voorstel beoogt immers een geval te bepalen waarin het mandaat van een individueel lid van de Vlaamse regering een einde neemt, zonder dat zulk ontslag rechtstreekse gevolgen heeft voor de regering als zodanig.

6. De bepalingen in verband met de samenstelling van de gemeenschaps- en gewestregeringen zijn in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 terug te vinden in de artikelen 59 tot 64. Met betrekking tot die bepalingen heeft de bijzondere wetgever slechts een beperkte constitutieve autonomie verleend aan de onderscheiden decreetgevers.

In feite wordt enkel in de artikelen 59, § 3, en 63, § 4, van de bijzondere wet een bevoegdheid verleend aan de decreetgevers. In die gevallen moet een decreet, alweer overeenkomstig artikel 35, § 3, van de bijzondere wet, worden aangenomen met een bijzondere meerderheid.

De voorgestelde regeling heeft echter geen betrekking op de aangelegenheden bedoeld in de genoemde artikelen 59, § 3, of 63, § 4, van de bijzondere wet.

Artikel 59, § 3, verwijst naar artikel 24bis, §§ 2 en 3, welke bepalingen voorzien in de bevoegdheid van de decreetgevers om bijkomende onverenigbaarheden vast te stellen. Volgens de toelichting bij het voorstel zouden het precies extra onverenigbaarheden zijn, die met het voorstel beoogd worden (p. 3). Met die kwalificatie kan niet ingestemd worden. De voorgestelde regeling voorziet immers in het ontslag van een lid van de Vlaamse regering zelfs voordat er sprake is van het gelijktijdig opnemen of uitoefenen van twee mandaten; het beoogt integendeel een gevolg van rechtswege toe te kennen aan het enkele feit van de kandidaatstelling voor bepaalde verkiezingen ⁽¹⁾.

Artikel 63, § 4, dat betrekking heeft op het aantal leden van een gemeenschaps- of gewestregering, is kennelijk vreemd aan de voorgestelde regeling.

⁽¹⁾ Door te betogen dat het voorstel in extra onverenigbaarheden voorziet, geven de indieners aan het begrip "onverenigbaarheid" een betekenis die onverenigbaar is met de inhoud en de draagwijdte ervan (rdpl. advies 34.914/2 van 12 maart 2003 over een voorstel van decreet "instituant une incompatibilité entre le mandat de ministre de la Région wallonne et une candidature aux élections législatives ou européennes", Parl. St., Cons. Rég. w., 2002-03, nr. 470-2).

7. Nu het voorstel niet ingepast kan worden in een van de aangelegenheden waarvoor de decreetgever over de constitutionele autonomie beschikt, moet geconcludeerd worden dat het Vlaams Parlement onbevoegd is om het voorstel aan te nemen ⁽²⁾. Alleen de federale wetgever zou een dergelijke regeling kunnen invoeren, bij wet aangenomen met een bijzondere meerderheid.

⁽²⁾ Zie in dezelfde zin het voornoemde advies 34.914/2 van 12 maart 2003.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. G. DE BLEECKERE, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER